

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35.000 K

Az igazság temetője

Az egész nemzeti közvéleményben méltán keltette a legnagyobb felháborodást, hogy Genfben a Népszövetség albizottsága elvetette azt a javaslatot, melyet Apponyi Albert tett a kisebbségi sérelmek megvizsgálásának a megjavítására. — Magyarország nagynevű delegátusa nem kért többet, csak annyit, amennyit a legegyszerűbb emberi jogok diktálnak, csak annyit, amennyit a békeszerződések szelleme megenged. Nem kérte, nem követelte vissza Apponyi területeinket, a melyekhez ezeréves tartozandóság joga fűz, nem sürgette az igazságtalan békeszerződések revízióját, — csak annyit indítványozott, hogy elszakított területeinken élő testvéreink kisebbségi jogai érvényesülhessenek és e jogok érvényesülése elől az akadályok elgördítenek. Szerény kérelem, amelynek súlyát Apponyi ragyogó szónoki képessége és a vitathatlan igazság adott.

Es mi történt erre. Néhány kisebb állam képviselője jóindulattal pártolta a javaslatot, de felállt Benes, Csehszlovákia külügyminisztere, mereven ellenszegült az indítványnak, amelynek sorsa az ő felszólalása után eldőlt. *Öt perc és eltemetett az indítvány a népszövetségi akták reménytelen aktómegegyésében.* Történik pedig mindez abban az ülésszakban, melynél állítólag a döntőbíráskodás, az általános leszerelés, kölcsönös megegyezés az uralkodó planéta. Ugy látszik csak planéta, de korántsem valóság.

A kiábrándulás érzete keletkezik még a legjámorabb lélekben is a Népszövetség iránt, láttára az ilyen igazságtalan döntéseknek és megérősödik mindenkiben az eddig is táplált gyanu, hogy a pártatlan és igazságos fórumnak beharangozott Népszövetség teljesen az erőszakos békek párisi diktálójának uralma és hatása alatt áll és nagy többségében semmi egyéb, mint annak a szellemnek letéteményese, mely a trianoni és egyéb békediktátumokat létrehozta.

Es mit szólnak majd ehhez az öt perces döntéshez nemcsak a magyar, hanem a többi ugynevezett „kisebbségek”, melyek reményeiket eddig a Népszövetségbe helyezték. Keserű csalódás, szörnyű kiábrándulás fogja követni a Népszövetség irgalmatlan döntését és mindenütt ahol kisebbségek vannak, a dac, keserűség gyanuagját halmozza fel.

A Népszövetség határozata, Apponyi indítványának elvetése, azt jelenti, hogy a kisebbségi sérelmek ügyében teljesen kikapcsolják a bírói fórumokat és szabad prédájára engedik a győzőknek és hatalmasoknak a letiprott, legázolt, jogaikból kiforgatott kisebbségeket.

Ha így akarják szolgálni az európai békét, akkor a lehető legrosz-

szabb szolgálatokat teszik annak a békének, melyet diszszónokok Genfben folyton hangoztatnak. Lassanként kiábrándítják az elnyomott

népek millióit a Népszövetség intézményéből. A magyar nemzeti közvélemény nevében pedig a legérlelyesebben tiltakoznunk kell az

ellen a módszer ellen, mely öt perc alatt tör pácát négy milliónyi magyar testvérünk sorsa és joga felett.

Bethlen: „Felborulna az egész pénzügyi helyzet, ha egyik oldalon elengednék az adókat

A drágaság, szegénység és nyomor a háboru, forradalmak utáni devalváció következménye — Nagy vita a szanálási bizottságban az adózás körül

Bethlen miniszterelnök nagy beszéde az adózási és gazuasági helyzetről

Budapest, szeptember 17. A nemzetgyűlésnek a szanálás ellenőrzésére kiküldött 33-as bizottsága ma délután 11 órakor, gróf Ráday Gedeon elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről a miniszterelnök, Vass népjóletti miniszter, Bud pénzügyminiszter, valamint Vargha Imre és Neubauer Ferenc államtitkár vettek részt. A napirend előtt Peyer Károly képviselő intézett kérdést a pénzügyminiszterhez, kérve, hogy nyilatkozzék, mi a kormányának az álláspontja a valorizáció kérdésében.

Bud pénzügyminiszter válaszolt a kérdésre; mivel azonban válasza bizalmas jellegű volt, azt nem közölte a sajtóval. A bizottság a pénzügyminiszter válaszát tudomásul vette.

Peyer Károly beszéde

Ezután Peyer Károly indokolta meg a bizottság összehívását. Rámutatott arra, hogy a nemzetgyűlés túl hosszú szünetre kényszerítette az aláíró képviselőket a bizottság összehívására. Szükséges ez azért, mert kifejezésre akarják juttatni azt az elkeseredést és nyomort, amely a szanálás következtében keletkezett. — Szükségesnek tartják a nemzetgyűlés összehívását is, addig is azonban a szanálási bizottság elé akarják javaslatokat juttatni.

— A legsúlyosabban érinti a szanálás — úgy mond — a munkásosztályt, amely jelenleg munkanélküliséggel küzd. 1925 július 25-én 32041 volt a munkanélküli szakszervezeti munkások száma. A nem szakszervezeti tagokkal együtt ennek kétszerezésére teszi a munkanélküliek számát. A megélhetési viszonyok sem javultak. Egy öt tagú munkás család heti létminimuma 841,943 korona és az általános kereset pl. a vasiparban 450 ezer korona hetenként.

— Az állam adózási politikája szintén súlyos helyzetet teremt gazdasági helyzetünkre és ami történik, nem egyéb, mint az adózási terheknek a vámoknak és a kincstári haszonrészesedéseknek a fogyasztókra való áthárítása.

— Mindenki fizessen adót jövedelmének arányában. A főbiztos jelentéséből kitűnik, hogy az összes adókból mindeneütt több bevétel mutat-

kozik, mint az egyenes adóknál. Helyesli Apponyi Albertnek azon megállapítását, hogy szobrot kelene állítani annak a népnek, amely ilyen adózási rendszer mellett fenn tudta magát tartani.

— A pénzügyminiszter egyik nyilatkozatában kijelentette, hogy a vagyonos gazdák és kereskedők kb. 100 millió aranykorona egyenes adót fizettek, míg a vagyontalan osztály kb. 500 milliót. Ennek konzekvenciájaként a pénzügyminiszternek más pénzügyi politikát kellene folytatni. A legigazságtalanabb adó a forgalmi adó, amit Hegedüs is csak átmeneti adózásként vezetett be; ezt tehát meg kell szüntetni és az egész vonalon az egyenes adórendszerre kell áttérni. A forgalmi adó általános nem segíthet a helyzeten. Az általános adó kedvezményt igen sokan nem is veszik igénybe. Hasonlóképpen igazságtalan a kincstári részesedés is, amely pl. egy kiló cukornál 6600 koronát tesz ki, ami 65 százalékos drágulást okoz.

Követeli a házbérek kincstári részesedésének eltörlését. A forgalmi adó és a haszonrészesedés 30–40 százalékkal drágítja meg a cikket. — Ha ehhez hozzászámítjuk a jövedelmi adót, amely szintén 10 százalékos, tehát a kincstár végeredményében mintegy 50 százalékos drágítást végez. Ez a drágítás kifejezésre jut a

főbiztos jelentésében, amely szerint több adó révén sokkal nagyobb összegek folynak be, mint amennyit előirányoztak.

— A magas vámtételeket is csökkenteni kell. Az államvasutak tarifa politikája is hozzájárult a drágasághoz.

Végül a malmok árdragításával foglalkozik. A malmokartellben látja ennek okát, amely diktatorikusan állapítja meg az árakat és amely mögött végeredményképpen a nagy bankok állnak. Ez magyarázza azt, miszerint a népjóletti miniszter minden jóakarata mellett sem tudott eredményt elérni a malmokkal szemben.

Vass miniszter közbeszól: Még nem végeztünk! Peyer: A drágaság letörését csak az egész kormány és a nemzetgyűlés tekintélyének súlyával lehet lenyomni. Nem szabad megengedni, hogy a malmok 5 százalékos haszonra dolgozzanak.

Indítványozza, hogy a bizottság ne csak ma tartson ülést hanem további ülések során foglalkozzék a drágaság részletkérdéseivel. Hívja meg az érdekeltségek képviselőit, hogy azok mondják meg, mi készíti őket a mai árpolitikájuk folytatására és a kérdések alapos megvitatása után tegyen javaslatot a kormány, miképpen lehetne enyhíteni a drágaságon

Bethlen miniszterelnök válasza

Bethlen miniszterelnök nyomban válaszolt Peyernek:

Nézete szerint Magyarországon a szegénység, nyomor és baj nem a szanálás folytán következett be, hanem a háboru után beállott forradalmak és devalváció folytán. A szanálás segítségével éppen ezekből a bajokból akarunk fokozatosan kikerülni. Tiltakozik az ellentétes beállítás ellen, mert egyes lapok és képviselők céltalosan úgy állítják be ezt a kérdést a publikum elé, hogy mindennek az oka a szanálás, nem pedig a háboru után bekövetkezett forradalmak, a bolsevizmus és idegen megszállás, valamint a pénzügyi devalváció.

Ezen olyan hibás az a beállítás is, hogy a szanálás terhei elsősor-

ban a munkás-osztályra és ezzel együtt bizonyos mértékben a fixfizetésű osztályra hárulhat.

Senkiesem tagadja, hogy a szanálásnak vannak bizonyos terhei, hiszen a nagy adóterhek, amelyeket a magyar nép fényleg hőrolikusan visel, mint azt Apponyi Albert gróf is kijelentette, igényt jelentkeznek. De megkülönböztetést kell tenni a vagyon és a kereset között.

Arra a kérdésre, hogy a fogyasztó és a vagyonnal bíró, milyen terheket visel, azt kell mondani, hogy meglehetősen magas terheket visel mindkettő. Nem lehet azt állítani, hogy a szanálás után bekövetkezett nagy adók esak és kizárólagosan a fogyasztást terhelik, mint ahogy ezt Peyer képviselő kívánja beállí-

tani. Rá kell mutatni arra, hogy minden fajtájú vagyon, tehát a földbirtok, a ház, az ipari és kereskedelmi vállalat is kiveszi részét ezekből a terhekből és olyan súlyos terheket visel, amelyeket átmenetileg kénytelen viselni, de amelyekről a magyar kormány is tudja, hogy azokat örök időkre elviselni képtelenek volnánk. Ha tehát Peyer képviselő ur nem akarja, hogy a költségvetés egyensúlya felboruljon és a fogyasztók által viselt terheket rá akarja tolni a vagyon különféle formáira, ezek védekezni fognak és pedig joggal. Mert már is olyan mértékben vannak megterhelve, a mélyenél nagyobb képtelenek elbírní.

Rámutaott Peyer képviselő ur arra, hogy a földbirtok, meggyőződése szerint, nem fizet megfelelő adót — azt is mondta, hogy tavaly a jövedelmi adóból 26 millió aranykorona volt kivétel a földbirtokra és csak 17 millió folyt be. Ez bizonyítéka annak hogy a földbirtok menyire meg van terhelve, mert a rossz termés folytán nem képes az ország a 26 millió jövedelmi adót nemcsak befizetni — hanem hátralékaik vannak, amelyet fokozatosan kell majd behajtani. A pénzügyminiszter ezeket a hátralékokat nem fogja elengedni, hanem igen keservesen fogják megfizetni a hátralékosok az egy évi jövedelmi adóval együtt.

Rá kell mutatni arra, hogy a vagyon Magyarországon rendkívüli terheket viselt a vagyonváltások egész sorozata miatt. A nagybirtok természetben adta le azt a vagyonváltást, olyan mértékben, amely sokszorosan felülmulja azokat a terheket, amelyeket mások fizettek. A kényszerkölcsönök egész sorozatát voltunk kénytelenek bevenni Magyarországra lakosságától, nem lehet tehát azt mondani, hogy Magyarországon a földbirtok nincsen megterhelve.

— De meg kell gondolnunk, hogy nemcsak a munkásosztály, hanem a középosztály és a vagyonos osztály is a fogyasztók közé tartozik. Ezt az adóterhet az ország minden lakosa viseli és pedig fokozottabb mértékben azok az osztályok, amelyek fogyasztóképesebbek, amelyek tehát nagyobb fogyasztást reprezentálnak a közgazdaságban és amelyek a forgalomnak sokkal tekintélyesebb részét képviselik, mint azok az osztályok, amelyeknek nevében Peyer képviselő beszélt.

— Nem lehet részre bontani a magyar társadalmat olyan formán, mintha az egyik rész hordana minden terhet, a másik pedig semmit. Éppen a forgalmi adó olyan adó, amely utólr minden fogyasztót.

— Az egyenes adók és azok az adók, amelyek a vagyon érik Magyarországon, nem mondhatók esélynek más országokhoz viszonyítva sem, sőt ellenkezőleg, a jövedelmi adó kúlsa olyan volt az utolsó években, hogy az össze sem hasonlítható más államok hasonló adóneveivel.

A kormány semmi körülmények között sem mehet bele abba, amit Peyer képviselő részletesen pontokba foglalva indítványozott, nevezetesen az adózás olyan átszervezéséről, hogy az egyik oldalon mindent elenged és azután ne találjon fedezetet. Nem tanácsolom a szociáldemokrata pártnak, hogy uralomra jutás esetén azokat a határozati javaslatokat végrehajtsa, mert egy pillanat alatt eltörölné a magyar költségvetés majdnem egész bevételét, anélkül, hogy megjelölne, honnan akarja a kiadást fedezni.

Azt hiszi, hogy a magyar pénzügyminiszter, aki felelős állásban van, ilyen javaslatokat sem fogadhat el, mert azok a pénzügyi egyensúlynak egyik napról a másikra való teljes bukását jelentené.

Felhozták, hogy a drágaság főbb okozója az állam és azt követelik,

Két diákot tanított Debrecen a nagyenyedi Bethlen kollégiumban

Annak idején megírtuk, hogy a nagyenyedi Bethlen kollégium volt diákjai, akik segélykelet indítottak a kollégium megmentése érdekében, azzal a kéréssel fordultak Debrecen városához, hogy vállalja magára egy-két magyar tanulónak az ellátási díját. Megjegyezték a beadványban, hogy Cegléd városa egy tanuló költségeit vállalta.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap foglalkozott a tanács ide vonatkozó javaslatával. Dr Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok közölte a bizottsággal, hogy egy növendék egy

évi tanulmányára havonta minimálisan ezer lei, vagyis 340 ezer korona, tehát egy évre 3 millió 400 ezer kor. szükséges. Ary főszámvevő szintén javasolja, hogy egy tanuló tartási költségét vállalja a város magára, a mit a vigalmi adó bevételéből fedeznének.

Dr Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok javaslatára a bizottság úgy határozott, hogy két növendék tanításának költségeit fedezze. Az ügyet ilyen értelemben a közgyűlés elé terjesztik.

A debreceni vasutasok

kertváros létesítése céljából a Dobozy-temetőt kérik

A debreceni vasutasok a városi tanácshoz érdekes beadványt intéztek, melyben előadják, hogy ők 1912. évben házépítő szövetségbe tömörültek abból a célból, hogy tisztviselő- és munkástelepet létesítsenek. Szerettek is annak idején e célra terület és az akkori miniszterelnök: gróf Tisza István támogatta is ezen törekvésüket. A küldöttéget, mely ez ügyben a miniszterelnöknek legutóbb fennjárt, Tisza előszobájában érte a hadüzenet. Így aztán a szép tervet nem lehetett megvalósítani.

A vasutas társadalom most azzal a kéréssel fordul a városi tanácshoz, hogy a felszabadított Dobozy temetőt parcelláit a városi mérnöki hivatal tervei szerint, a helybeli vasutasoknál kertváros céljaira, méltányos áron és előnyös feltételek mellett engedje át.

A parcellákért négyezredenként három aranykorona egyaránt ajánlanak fel, tekintettel arra, hogy a

Wesselényi teret 5 aranykoronáért adta át a város.

A vasutasok kötelezik magukat, hogy a Dobozy temető helyén kertváros jelleggel építkezzenek és pedig négy éven belül. Ha a kijelölt időre nem tudnának építkezni, akkor négy szögölenként még egy aranykoronát fizetnek a városnak.

A városi tisztviselők részére tíz parcellát ajánlanak fel és a város által kijelölteteket az építkezésben segíteni fogják.

A beadványt Balázs Károly MAV üzletvezető, m. kir. kormányfőtanácsos és még négyen írták alá. A vasutasok kérését Borsos József tanácsos, a műszaki ügyosztály vezetője referálja majd a tanácsnak, melynek elfogadásra ajánlja a kérelmet. Lehetséges, hogy a tanács átengedi a Dobozy temetőt kertváros létesítésére, ami minden bizonnyal csak emelne ennek a városrésznek szépségét és értékét.

hogy az ugynevezett állami drágítások szűnjének meg.

Itt van mindenek előtt a Magyar Államvasutak példája. Lehetetlen azt követelni a MAV-tól, hogy oly pénzügyi politikát folytasson, amely a vasut pénzügyi egyensúlyát nem biztosítaná, hanem tisztán szociális szempontokat tartanak szem előtt. Kifogásolták, hogy a szénárak csökkenése ellenére sem lett olcsóbb a vasuti tarifa. Rá kell mutatni arra, hogy a menekült vasutasok száza jöttek azóta Magyarországra, mindenki tudja, hogy ennek következtében a MAV nyugdíjterhei úgy feduzadtak, hogy azokat össze sem lehet hasonlítani más államokéval. A MAV, nem térhet ki ezeknek a terheknél a viselése elől.

A munkanélküliség az utolsó hónapokban lényegesen csökkent. Néhány hónappal ezelőtt kb. 36 ezer munkanélküli volt Budapesten. Ez a szám 26—27 ezerre csökkent és a beruházási akció kapcsán még csökkeni fog. Különleges akciót tehát nem szükséges indítani. Bizonyos, hogy a munkásosztály keresete bizonyos vonatkozásban még ma sem éri el a békenarítást, ezzel azonban

csak a közgazdasági élet megerősítése segíthet. A drágasági indexszám egy év óta fokozatosan csökken, úgy hogy egy idő óta kb. 17 százalékos olcsóbbodás mutatkozik, ami mindenesetre a munkások és a fixfizetésűek javára szolgál.

A malmok árpolitikájával szemben felhozott kalkulációban hiba van. A kormány azonban meg fogja vizsgálni az árak alakulását és igyekezni fog a túlzott árakat leszorítani.

A forgalmi adó és a haszonrészesedés tényleg bizonyos drágító hatással volt, de ezek elől Peyer képviselő ur sem zárkózhatna el ha pénzügyminiszter volna és fennakarná tartani a pénzügyi háztartás egyensúlyát.

A kormány már kijelentette, hogy a pénzügyi helyzet minden javulását arra fogja felhasználni, hogy a forgalmi adót és a fogyasztókat terhelő igazságtalan adókat csökkentse. Most is az első lépés volt a forgalmi adó mérséklése és a házhazasonrészesedés felére való leszállítása és a vámkezelési illeték csökkentése.

A kereskedelmi szerződések megkötésére vonatkozólag megállapít

ja, hogy a kormány már lekötött egy csomó szerződést és a fontosak közül csupán az osztrák és a cseh szerződések vannak hátra. Annak a folytonos hangoztatása, hogy tönkremegyünk, ha nem kötjük meg a szerződéseket, nem fogja elősegíteni azok megkötését, hanem inkább megnehezíti azt. Külföldi befolyás a kereskedelmi szerződések megkötése tekintetében nem mutatkozik és azt ezennel a bizottság előtt is leszögezi. A külföldön is vannak hasonló javaslatok, de a bizottságnak nem hivatása ezt a kérdést forszírozni.

Bud miniszter: Nem konfliktushatjuk a vagyont

A miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után Bud pénzügyminiszter szólalt fel és részletekben fejtette ki azokat a kijelentéseket, melyeket a miniszterelnök tett. Így fejezte be szavait:

Az ország helyreállításának három feltétele van. Először pénzügyileg kell rendet teremteni, azután gazdaságilag kell szanálni a helyzetet, végre pedig a szociális eszmék és gondolatok megvalósításával kell a konzolidáció ügyét szolgálni.

Az az indítvány, amelyet a jövedelmi adó megkötésére terjesztettek be, tulajdonképpen a vagyon konfliktusát jelentené. A túlzott jövedelmi adóval a vagyon és tőkeképződés lehetetlenné válna. A forgalmi adó leszállításával nem lehet szolgálni az olcsóbbodást, de egyébként minden tekintetben áttérünk már a gazdasági megröszödes útjára.

Azután Vass miniszter szólott a drágaság letörésére indított akcióról.

Peyer Károly viszonyválasza után Eckhardt Tibor szólalt fel. A drágasággal kapcsolatban azt mondja, hogy nálunk túltengő kereskedelmi osztály fejlődött ki.

Bethlen miniszterelnök újabb felszólalásában kijelenti, hogy egységes magyar ipart kell teremteni. Tény, hogy ipari cikkeknek jelentkezik elsősorban drágítás. Hosszabbban szól a mezőgazdasági és ipari hitelek kérdéséről, mit a kormány okvetlen meg akar oldani.

Baross János szerint a külföldi kölcsön felesleges volt. — Az adók mérséklésére tesz indítványt.

Bethlen miniszterelnök válaszol ezután Baross Jánosnak:

Nem tartaná helyesnek, ha a bizottság elfogadná azt a javaslatot, hogy a pénzügyminiszter jobbra balra engedje el az adókat ebben az esztendőben. — Kéri az indítvány elvetését. — Leszögezi, hogy nem vettük fel feleslegesen a külföldi kölcsönt. Nagyon kétséges, vajon képesek leszünk-e a forgalmi adót idővel kiküszöbölni és azt olyan egyenes adóval helyettesíteni, amelyek megfelelő eredményt hoznának. Ez a kérdés igen fontos, különösen akkor, amikor a tisztviselői fizetések végleges rendezése előtt állunk az amikor megoldásra vár még a nyugdíjasok ügye, valamint a szociális problémák egész sora.

Az elnök ezután a vitát berekesztette. — A bizottság Peyer és Baross indítványait elvetette. Az értekezlet délután 4 óra előtt ért véget.

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek

sejmek, divattaneik és mindenféle
OSZI DIVAT UJDONSÁGOK naponta érkeznek.
Kirákatunkat szíveskedjenek figyelemmel kísélni.

Aszódi és Róth divatruház

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállító.
Tisztviselőknek 5 százalék kedvezmény.

Előrendű ural divat

Szabóság!

Zakó öltöny készítése 400.000 K
Zsaket " " 600.000 K
Frack " " 700.000 K
Telikabát készítése 400.000 K

Welz Márton

Borcsényi u. 37. Saját ház.
Ez előtt Erzsébet-ut 50.

A névtelen utcáknak még nem adtak neveket

A muzeumbizottság javaslatot tett a városi tanácsnak, hogy a tisztviselőtelepen az eddig római számmal jelzett utcákat Pente Máté, Turi Szabó Péter szenátorok és Ignát András nevével nevezzék el, a Márk Endre-telep három utcájának elnevezésére pedig javasolják, hogy az érdeműs római katolikus Molnár József, Kisfalusi Ferenc és Huzly Károly kisröpöszt nevét válasszák.

Markovics Elemér bizottsági tag javaslatára levették a kérdést napirendről, azzal, hogy majd az összes névtelen utcákat egy erre alakuló bizottság nevezzék meg.

Gaál Gaszton nem mond le mandátumáról

Budapest, szeptember 17. Egy kaposvári újság nyomán az a hír terjedt el, hogy Gaál Gaszton, a nemzetgyűlés volt alelnöke s egyik legkiválóbb értéke, le fog mondani képviselői mandátumáról. Gaál Gaszton környezetéből most arról értesülünk, hogy ez a hír nem helytálló. Tény az, hogy Gaál Gaszton az utóbbi időben betegkedett és néhány héttel ezelőtt vakbélbántalmak léptek fel nála, most már azonban jobban érzi magát. Gaál Gaszton, aki Hévízen üdül, betegsége idején hangoztatta, hogy a jövőben esetleg nem vállal már mandátumot, arról azonban szó sem volt, hogy most mond le a képviselőségről.

Alias bűn

Budapest, szeptember 17. A megfertőzés büntetével vádolt Hegyi-Berger Sándor, Váci-úti mozgósínlház tulajdonos ügyében a büntető-törvényszék zárt ajtók mögött most tartotta meg a főtárgyalást. Hegyi Sándor fiatal lányokból egész kis háremet rendezett be. Majd, amikor észrevette, hogy feljelentették, szeretőjével megszökött Bécsbe, innen pedig Párisba. Ott azonban a budapesti főkapitányság távirata alapján letartóztatták és Budapestre szállították. A bíróság Hegyi Sándort bűnösnek mondta ki és 3 évi fegyházbüntetésre ítélte. Hegyi a büntetésben megnyugodott és mivel az ügyész is tudomásul vette, az ítélet rögtön jogerős lett.

Tilokozatos ünyvilkosság a szállodában

Budapest, szept. 17. Ma délután 36 rakor egy 35-40 év körüli elegánsan öltözött férfi az egyik Rádai-utcai szállóban szállt meg. A mikor elfoglalta szobáját, úgy rendelkezett, hogy este 7 órakor keltsék fel. A jelzett időben a portás kopogott s majd amikor választ nem kapott, rendőrt hívott, akivel feltörték az ajtót. A szobában az ismeretlen férfit a diványon holtan találták, melléből szivárgott a vér és revolvere mellette hevert. A kiszállott rendőrorvos megállapította, hogy a férfi mellbe lötte magát s a golyó a szívet furta át. Sem okmányt, sem olyan feljegyzést nem találtak nála, amelyből személyazonossága kiderült volna. Az éjjeli szekrényen azonban 5 pecséttel lepecsételt levelet találtak, ezzel a címzéssel: Manori Edénének. Ranel der-uten 28. B. I. emelet 18. — A holttestet a rendőrség a törvényes úton orvosi intézetbe szállította. **Kérje mindenütt a „Debrecen”-t.**

Itt az amerikai kölcsönpénz

Vásáry főjegyző felvette Budapesten a dollárkölcsön első részletéről szóló utalványt — Sok a levonás a kölcsön első részletéből

450 ezer dollár helyett 346 ezret kapott a város kézhez

Dr Vásáry István h. polgármester tegnap érkezett vissza Budapestről, ahol a kölcsön tényleges folyósítása érdekében járt el.

A kölcsön kiutalásának még az utolsó óráiban is nehézségei voltak s csak hosszas utánjárással tudta Vásáry h. polgármester keresztülvinni, hogy a pénz Debrecen rendelkezésére álljon.

Vásáry István h. polgármester felvette a kölcsön-kötelezvényeket és a város telekkönyvi kivonatait.

A telekkönyveket a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál kellett bemutatni, a kötvényeket pedig be kellett szolgáltatni a pénzügyminiszteriumban a kötvénykibocsátó bizottságnak.

A telekkönyvnél bizonyos nehézségek jelentkeztek, melyeket azonban Vásáry megfelelő utánjárással elhárított, úgy, hogy a telekkönyvi állapot nem volt akadály a kölcsön folyósításának.

A bizottság által meg is történt a folyósítás, úgy, hogy dr Vásáry István h. polgármester már szerdán délután fél 3 órakor meg is kapta az utalványt.

Ez azonban úgy szólt, hogy az összeget a postatakarékpénztár útján fizetik ki a városnak.

Vásáry István dr polgármester-helyettes tegnap reggel átadta az utalványt a Nemzeti Banknak és kérte, hogy a kiutalt összeget azoknak a pénzügyintézeteknek a számlájára írják, amelyeknél a város gyűmölösztetés végett elhelyezni határozta.

A Nemzeti Banknál ezt nem teheték meg a kiállított utalvány alapján, úgy, hogy újból utána kellett járni a pénzügyminiszteriumban, — hogy változtassák meg az utalványt, még pedig úgy, hogy ne a postatakarékpénztár útján fizessék ki a kölcsönt, hanem a Nemzeti Banknál írják át betétként a Debrecen város

által megjelölt bankok számlái javára. Ez ugyanis tekintélyes kamatmegtakarítást jelent a városnak.

Tegnap délelőtt a pénzügyminiszteriumban Vásáry h. polgármesternek ezt is sikerült keresztülvinnie, úgy, hogy most már egyenesen a debreceni pénzügyintézeteknek a Nemzeti Banknál levő számlája javára írják az összeget.

Mint tudvalévő, az első felét folyósították most a kölcsönnek. Debrecen tehát 450.000 dollárt kapott, de csak — papíron. A valóságban sokkal kevesebbet. Csak most derül ki igazán, hogy az a 900.000 dollár nem fenéki — dollár. Az óriási kamatterhen kívül sok egyéb is terheli a várost, úgy, hogy a 450.000 dollárból a következő levonások történtek:

Árfolyamvesztés címen 81 dollárt, félévi törlesztés és kamatra 21.896 dollárt és 77 centet, kötvénynyomtatási költség fejében 675 dollárt, kötvény hitelesítési költségre 225 dollárt, magyar jogtanácsos díjára 180 dollárt, vagyis összesen külföldi címeken a 450 ezerből 103.976 dollárt és 77 centet vontak le. Így kifizetésre csak 346.023 dollár és 23 cent került.

Ezt az összeget a kifizetés napján érvényes átszámítási kulcs alapján magyar koronában kapjuk meg. De még ebből az összegből is lesz egy kis levonás. — A pénzügyminiszter ugyanis le kell, hogy vonja a forgalmi adóra előleg címén adott összegből fennmaradó részt.

Dr Vásáry István polgármester-helyettes még egy igen fontos ügyet intézett el Budapesten.

A Déri-múzeum ügyében hozott közgyűlési határozatot ugyanis jóvá hagyták s a belügyminiszter már alá is írta, sőt néhány napon belül le is érkeznek az akták.

A múzeum építése tehát néhány napon belül megindulhat.

Három leányon rohogott keresztül a pesti gyorsvonat

Vasuti szerencsétlenség Kőbányán két halottal és egy sebesüléssel

Sulyos kimenetelű vasuti szerencsétlenség történt ma este 7 órakor Kőbányán a Vasgyár-utcai Máv. megálló közelében. Három szövőgyári munkásnő: Aszodi Mária 15 éves, Szabényi Margit 19 éves és Türe Julia 20 éves ceglédi lányok, akik a szövőgyárban voltak alkalmazásban, a gyárból mentek hazafelé. A Vasgyár-utcai megállónál egy Budapestről elindult személyvonat állott.

A három leány megvárta, amíg a vonatot elindítják és amikor előtük elhaladtak a személyvonat utolsó kocsija, ráleptek a pályatestre, hogy keresztül menjenek rajta. Ezen a helyen két sín pár fut egymás mellett. A lányok nem vették észre, hogy a másik sín páron Budapest felé rohog egy gyorsvonat, mely ennél a megállónál nem áll meg.

Abban a pillanatban, amikor a lányok a sínekre értek, odaért a gyorsvonat és keresztül száguldott rajtuk.

A mozdonyvezető észre sem vette a szerencsétlenséget, mert ezen a helyen sötét a pálya és a vonat tal tovább rohogott. A rendőrséget értesítették a katasztrófáról.

Bizottság ment ki a mentőkkel. A két leány nyomban meghalt.

Aszodi Mária pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett. A Kun-utcai kórházba vitték, ahol halodoklik.

Radics beszéde a parasztdemokráciáról

Genf, szeptember 17. A kisantant újságíróinak egy lakomáján, amelyen Ninesies és Duka külügyminiszterek is megjelentek, Radics beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy elérkezett az ideje a jugoszláv egységnek. Azt mondta, ehő példát vehet magának az S. H. S. parasztsága, arra vonatkozóan, hogy mi a feladata.

Radics még kijelentette, hogy a parasztdemokráciával létre lehet hozni a dunai államokat, még pedig nem ötszáz év múlva — ahogy Czerinin mondta — hanem akár öt év múlva is.

Arany ezüst, briliáns, zálogcédlát legmagasabb áron veszek
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. l. em.

Debreceniek találkozó helye az

Europa
nagykávéház
Budapest

Erzsébet körút 53
(Király-utca sarok)

fényesen át lakitva

Megnyilt

Az előke'ben berendezett cafe-restaurant a n. é. ur. közönségnek teljes kényelmet és elsőrangú szórakozást nyújt

Magyar-francia konyha
Menü-rendszer.

A legkitünőbb
FAJBOROK
Pezsgők
és külföldi ital-
különlegességek.

Utolérhetetlen olcsó árak.

Estéknél KUZINA SIM
hírneves cigányzenészek
zenei előadása — Na-
ponta délután SZILÁGYI
ARTHUR művészi szalon-
zenekarral

Uzsonna-hangversenyeket
rendez.

A n. é. közönség szíves támogatását kéri

Róna Jenő
Royal, Japan, Imperial griff v.
in a. a. a. a. a.

A lelki munkáról napiót fognak vezetni a református lelkészek

Hitéleti reformok a ref. egyházban

A református lelkészek tevékenységének új korszakát nyitja meg az a határozat, melyet tegnap hozott az egyházmegyei közgyűlés. A határozat a lelki megújulás munkájáról szól.

Az újjáépítés a dolog természete szerint alulról kezdődik, tudniillik a gyermekek vallásos nevelésénél. Nemesupán az iskolákban tesznek meg mindent ennek érdekében, hanem külföldi egyházakban már olyan nagy sikert elért ugynevezett „vasárnapi iskolák” munkában. Ezt a vasárnapi iskolát most már minden gyülekezetbe bevezették. Még kiegészítésre vár ugyan és ennek a kiegészítésnek irányelveit a belmissziói bizottság meg is adta.

A belmissziói bizottság folytatni fogja a már megkezdett presbiteri konferenciák sorát és pedig Debrecen és Derecske után Berettyóújfalun és Biharnagybajomban tartanak ilyen konferenciákat.

Komoly szükségét érzi a bizottság annak, hogy mindennemű belmissziói munka felől tájékoztassa a vidéki lelkészeket, tanítókat és presbitereket. Ezért a tél folyamán Debrecenben nagyszabású egyházmegyei belmissziói tanfolyamot létesítenek a most említett papok,

tanítók és presbiterek számára.

A bizottság indítványozta az egyházmegyei közgyűlésen azt is hogy az egész egyházkerületre kiterjedő *belmissziói programot dolgozzanak ki*, végül minden lelkész számára tegyék kötelezővé, mint ahogy a hivatalos aktákról naplót vezet, *éppúgy minden lelki munkáról is naplót vezessen, még pedig lelkészi jogállási naplót, amit az esperes fog ellenőrizni.*

Etekintetben örömmel állapította meg a bizottság, hogy a debreceni egyházmegyeének ez a mondhatni korszakalkotó kezdeményezése uttörő lesz e téren.

Ennek az eszmének, mely Uray Sándor lelkésztől indult ki, azért van nagy jelentősége, mert az lesz a keresztélvitel következménye, hogy az eddig izoláltan kifejtett lelkészi munkát most már összesíteni és rendszerbe foglalni, belőlük új és új gondolatokat lehet kihozni, tanulságokat megállapítani és amit egy-egy eldugott kis faluban akár hányszor kiváló lelkész mint eredményt elért, ilymódon közkinccsé tehetik. Tehát ezeket a *naplókat összesítik, tanulmánytárgyává teszik és ebből egységes, hatalmas, irányító gondolatok fognak kitermelődni.*

Lambing János utja a sertésóltól parfümfelhőkön át a másfélmilliárdos sikkasztásig

Mit tudnak a sikkasztó szülőfalujában

Gyanakodnak Lambing barátjára is

Lambing Jánosnak, a debreceni vegyesdandár volt gazdasági előadójának másfél milliárdos sikkasztása most erősen foglalkoztatja az erdélyi lapokat is. Különösen a temesvári újságok irnak az esetről bőven, aminek az a magyarázata, hogy Lambing tudvalevően a temesmegyei Orezifalváról való.

Egyik temesvári újság munkatársa Orezifalván, Lambing János szülőfalujában fölkereste a milliárdos sikkasztó rokonait és ismerőseit s a következőkben számol be Lambing János ifju éveiről:

Lambing János egyszerű napszámós emberek gyermeke. Édesapja, a sváb napszámós, Biléd községből került Orezifalvára és ezért a faluban ezt a Lambing-családot Bléder néven ismerik. Lambing János egy szerűen Bléder Hans néven nőtt fel Orezifalván. Szülei már nem éltek. El azonban a faluban egy öreg asszony is, aki Lambing János elhalt nagybátyjának özvegye, ez a nagynéni is egészen jól emlékszik a fiúra.

A faluban általában még semmit sem tudtak Lambing János milliárdos sikkasztásáról. Fejesóválva és csodálkozással hallották a hirt, hogy a *Bléder Hans, aki szolgálésgényből Feldwebel, majd Oberleutenant lett és büszkesége volt a falnak, most körözött sikkasztó.* — Nagyon csodálkoztak ezen és a faluban nem is igen akarják elhinni, hogy a szelíd fiu világszép színésznőre költötte pénzét és roppant özszegét sikkasztott.

Krepil Hans, az öreg orezifalvai gazda elmondja, hogy huszonöt esztendővel ezelőtt az ő szolgálójában állott *Bléder Hans.*

— *Jobb szolgálk sohasem volt — kezdi visszaemlékezését, — csinos, szőke fiu volt és nagyon becsületes.*

Idegen pénzhez sohasem nyult volna. Rá lehetett bízni akármit. Csak egy dolog miatt haragudtam rá. Nagyon legyeskedett a Léni körül. Léni Kajp tisztelendő ur huga volt, a tisztelendő ur most Lázárföldön plébános és nem jó szemmel nézte Léni és Hans barátságát. Azonban, hát nagyon illettek egymáshoz. A falubeli lányok foga is fájt a csinos fiura. *Végül is elvette a fiu a csinos Kajp Lénit, de hát ezek régi dolgok, azóta el is váltak, régen volt.* — *Tülem 1907-ben ment el, akkor bevomult katonának, bezu-pált és később őrmester lett.*

Mikor elmondjuk, hogy Bléder Hansból, a szolgálésgényből gazdasági tiszt lett, szép szeretőt tartott és milliárdokat sikkasztott, az öreg Krepil Hans elmosolyodik vastag fehér bajusza alatt. Kimutat a tiszta sváb paraszt-udvarra.

— *Itt tisztogatta a lószerszámot és vakarta a tehenet ezelőtt tíz esztendővel.* Erről az udvarról eresztette ki a disznókat s ezen a kapun hajított be este a rakott szénásszekérel.

Az öreg Krepil Hans oda is tipeg velünk a sertésóltól, amelyet közelről is megmutat: *innen, ettől a sertésóltól indult el Bléder Hans a tizolozatos parfümfelhőkbe burkolt Mia Londonig és a sikkasztott milliárdokig.*

Ugyanezeket mondják el Lambing János ifjukoráról Kunst Eliza, Lambing feltestvére és Lambing József kőműves. — Beszélnek még egy *Luther Vilmos* nevű emberről is, aki ugyancsak Lambing-gal együtt került el Orezifalvára. Ez az ember innok volt és valóságos nőnek tartják, hogy ha mégis igaz, hogy Bléder Hansból sikkasztó lett, akkor ennek a Luther Vilmosnak is benne kell lenni a dologban.

A genfi főbizottság is elutasította Apponyi javaslatát

Az angol delegátus a magyar javaslat ellen

Genf, szeptember 17. A hatodik főbizottság, amely a politikai kérdéseket tárgyalja és így a kisebbségi kérdésekben is illetékes, ma ülést tartott. Vicomta Cecil brit delegátus kritizálta azt a három javaslatot, amelyet a közgyűlésen gróf Apponyi Albert terjesztett elő. Véleményét abban foglalta össze, hogy oly kényes ügyben, mint amilyen a kisebbségi kérdés, a bölcsesség azt mondja, hogy mellőzzék az újítást és ne avatkozzanak bele a tanács prerogatívába. A főbizottság jóváhagyta a tanács jelentésének ama részét, amely a kisebbségekre vonatkozik. Mintán Litvánia képviselője visszavonta javaslatát, a főbizottság közölte a tanácsal annak a vitának anyagát, amely a kérdés kö-

rül a főbizottságban folyt. Nansen javaslatára a főbizottság Van Lynden Van Sandenburg holland delegátust választja meg előadóul.

Genf, szeptember 17. A leszerelés foglalkozó harmadik főbizottság mai déllötti ülésén Markovics szerb delegátus hosszasan válaszolt gróf Apponyi Albert és Tanczos Gábor altábornagy minapi beszédére. Csodálkozásának adott kifejezést, hogy gr. Apponyi Albert Európának ama részében, ahol Magyarország fekszik, nem hisz a regionárius egységmenyek lehetőségében. Az ülésen beszélt még a cseh, lengyel, svéd és japán delegátus. Az előbbi elismeréssel nyilatkozott gróf Apponyi javaslatáról.

Az olasz repülőök megérkeztek Budapestre

Ünnepélyes fogadtásban részesítették a repülőket

Budapest, szeptember 17. Csütörtökön délután 4 órakor érkeztek meg a Mátyásföldre az olasz hadi repülőök, amelyek jövetelét tegnap előre jelezték Bécsből. Három gép érkezett, még pedig a programhoz képest másfél órással később. A repülőgépek Turinból indultak kör-utra és Udinán, illetőleg Bécsen át jöttek a fővárosba. Négy óra előtt néhány perccel tünt fel mintegy 1200 méter magasságban a három olasz hadirepülőgép. Az egyes jelzésű gép simán földre ért. Bolognesi alezredes a repülőraj parancsnoka, továbbá Tielly százados és Oltolini pilótáfhadnagy szállt ki belőle. Schindler alezredes olasz nyelven köszöntötte a parancsnokot egyben a honvédelmi miniszter nevében a repülőraj egész tisztikarát péntek estére társasvaesórára hívta meg a tisztí kaszinóba.

Bolognesi alezredes közvetlen szavakban mondott köszönetet az üdvözlésért.

Közben a hármass jelzésű olasz hadirepülőgép is leszállt, de amikor már a földön futott, balkereké nek tengelye hirtelen eltört. A hatalmas kétfedelű gép balszárnyára dőlt és jelentéktelenül ugyan, de megsérült. Sérülését hamarosan kijavítják, úgy hogy vasárnap társával együtt tovább indulhat. Ennek a gépnek Sbernadori olasz repülőszázados a parancsnoka, akivel együtt Carbasara olasz hírlapíró is utazik. A kétfős jelzésű gép minden baj nélkül ereszkedett le. Az olasz repülőök pénteken megkoszorúzzák a rákoskeresztúri katonai temető sírjait. Utjukat vasárnap folytatják Krakkó irányában.

Felépít-e a mezőgazdasági kamara székházát

A pénzügyi palota mellett, a rendőrségi épület mögötti telket, mint ismeretes, a város a mezőgazdasági kamarának átengedte hogy ott székházat építsenek. Előbb úgy volt, — hogy 1925 december 31-ig tartoznak felépíteni a székházat, később meghosszabbították ezt a határidőt 1927 december 31-éig. Kimondták azt is, hogy ha a Kamarát elhelyeznék Debrecenből, akkor az épület minden el-

lenszolgáltatás nélkül a városé lesz, ha pedig máshová menne itt Debrecenben, akkor a város fele értékben megválthatja az épületet.

A Mezőgazdasági Kamara most azt kéri a városól, hogy minden feltételtől tekintsenek el és úgy adják át a telket.

A jog- és pénzügyi bizottság ugy döntött, hogy ebben az ügyben fenn-tartja az eredeti javaslatot.

A sokarcu kommunista

Oroszországi utasításra szervez e meg Juhász Pál a Vági féle csoportot

Budapest, szeptember 17. A rendőrség nagyarányu nyomozást indított Juhász Pál kommunista agitátor ügyében, akit tegnap tartóztattak le. Kiderült, hogy Vági István, aki, mint a magyarországi szociálisták munkáspárt vezére szerepel, — nem volt tulajdonképen vezére a csoportnak, hanem egyszerű strohmann szerepét játszotta; a tulajdonképeni vezér Juhász Pál volt, aki saját vallomása szerint közvetlen megbízást kapott Oroszországból, hogy a kommunista pártot szervezze meg. Juhász Pál ezért tárgyalásokat kezdett Vági Istvánnal, akinek megígérte, hogy pártvezérré teszi és politikai súlyt helyez neki, de ellenszolgáltatásul Vági köteles fő utasításait betű szerint és ellentmondás nélkül teljesíteni.

A főkapitányság politikai osztálya Juhász vallomása alapján 20 detektívet mozgósított, hogy járják be azokat a helyeket, amelyeket Juhász Pál vallomásában megemlített és amelyek a kommunista párttal való külföldi összeköttetéseiket bizonyítják. Ma délelőtt detektívek mentek ki Kőbányára és Angyalföldre, ahol Juhász már két hónap óta bujkál. Juhász színészeket megszárazóként könnyedséggel maszkírozta magát és hol szakállasan, hol kopaszon, hol borotváltan jelent meg az utcákon, úgy, hogy barátai sem ismerték fel.

A detektívek Kőbányán és Angyalföldön két lakásban találtak esomágot, amelyeket Juhász hagyott hátra. A csomagokat délután bontják fel a rendőrségen és ugyanakkor hirdetik ki Juhász előtt a letartóztatásról szóló végzést.

Hírek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban az idő derült lett és ennek folytán éjszaka erős lehülés állott be. A reggeli minimum 2-4 fok C. fok között mozog. Eső már csak a szélső keleti részeken esett. Jóslat: Tulnyomóan száraz idő, nappali hőemelkedéssel.

Debrecen nem lép be a „Falu Szövetségbe”

A „Falu” országos földműves szövetség arra kérte Debrecen városát, hogy lépjen be a pártoló törzstagok sorába. A városok tagsági díját tízezer jakos után évi száz aranykoronában, minden további ötezer lakos után husz aranykoronában állapították meg.

Debrecennek tehát évi 540 aranykoronát kellene fizetnie.

Dr Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok referálta a jog- és pénzügyi bizottság előtt a kérést és megjegyezte, hogy bármennyire nagyra értékeli a „Falu” szövetség munkálkodását, mégis azt javasolja, hogy a város inkább egyszer s mindenkorai segínyt adjon, még pedig a jövő évi költségvetés terhére, ezer aranykoronát.

Rövid vita után a bizottság úgy határozott, hogy a szövetségbe tagként nem lép be, mintán ez rendkívül nagy terhet jelentene. Segélyt pedig a szövetség nem kért, így tehát a kérdés felett nem is döntöttek.

— *A Magyar Protestáns Házipari Szövetkezet* kérelmet intézett a városhoz, hogy jegyezzen üzletrészeket. Egy üzletrész 25 ezer korona, amelyhez a beiratásokról ezer korona, a tartalékalapra szintén ezer korona fizetendő. Ary főszámvevő és dr Csűrös közművelődési tanácsnok 20 üzletrész jegyzését javasolták, a jog- és pénzügyi bizottság azonban dr Magoss György javaslatára 40 üzletrész jegyzését határozta el.

— *Debrecen kétmillióval járul hozzá a Parlament Museum Kosuth szobájához* költségeihez. Mint ismerte, a Parlament Museumban Kosuth szobát létesítenek, a megvásárolandó Reith-féle emlékekből, amelyekért félmillió koronát kellene fizetni. Ezt az összeget a magyar városok hazafias közönségétől kérik. Dr Hadházy Zsigmond főispán ez ügyben azt a kérést intézte a városhoz, hogy járuljon hozzá a költségekhez. A jog- és pénzügyi bizottság kétmillió koronát szavazott meg erre a célra.

— *Esti aktanfolyam a Művész-házban.* Ismét aktanfolyamot nyit a Művész-ház október hótól kezdve naponta 6-8 óráig. Az irányítást és a korrigálást a résztvevő művészek végzik. A tanfolyamon, mely április végéig tart, részt vehet mérsékelt díjazás mellett minden komoly érdeklődő nő és férfi résztvevő. — A feltételek megduhatók az igazgatónál 1-3 óra között Vigkedvü M.-u. 11. sz.

— *Tűz a nagyállomáson.* A Máv. debreceni pályaudvarán levő tiszti lakásból tüzet jelentettek tegnap délután a tűzoltóság, mely azonnal kivonult. Ekkor azonban már a lakás teleje lángban állott. A tűzoltóság azonban gyors közbelépésével megakadályozta a komolyabb tűzveszedelmet. A kár így is jelentéktelen. A tüzet valószínűleg egy mezdonyból kipattanó szikra okozta. A vizsgálatot megindították.

Egy egész divatáruház, mint bűnjel a debreceni törvényszék asztalán

A Grosz és Domán-féle nagykereskedésbe történt betörés epilógusa a Lakatos-tanács előtt 6 vádlottal

Hat vádlott állott tegnap egy lo pási ügyből kifolyólag a debreceni törvényszék Lakatos-tanácsa előtt.

Nem lesz érdektelen ezek közül négy igen előkelő büntügyi multtal rendelkező vádlottnak „minősítési” listáját leközlölni.

Márkus Gerő Miklós 22 éves nyír egyházi kereskedősegéd 2 és fél évre van elítélve egy másik ügyből kifolyólag s jelenleg ezt tölti ki a nyíregyházi fogházban.

Kováts Gyula 22 éves villanyszerelő — állás hiányában vásári narancsárus — 1 évre, 3-3 hónapra, 15 napra lett elítélve különböző cselekmények miatt. Jelenleg szintén a nyíregyházi fogház lakója.

Fried Mór 29 éves nyírpaszonyi gazdálkodó ült már egyizben 2 és fél évet fegyházban, 9 hónap 5 napot fegyházban, jelenleg 5 hónap óta a debreceni ügyészség foglya.

Grünwald Armin 45 éves demecseri lakos 4 havi börtön, 14 napi fogház emlékével terhelt kereskedő, ennek felesége Grünwald Arminné 44 éves háztartásbeli nő és Fried Jenő büntetlen előéletű nyír egyházi ruhakereskedő állottak tegnap a debreceni törvényszék előtt.

Márkus Gerő Miklós a nyíregyházi törvényszék fogházából szállították át Kováts Gyulával együtt ahol más bűnügyek miatt kapott büntetésüket töltik. Fried Mór öt hónap óta a debreceni ügyészség foglya, a többi vádlott szabadlábon volt.

Márkus Gerő Miklós két büncselekményért vonták felelősségre tegnap. Az első ügy teljesen külön álló, amennyiben Márkus 1923 januárjában mint csomagkihordó volt alkalmazva Bernfeld Ernő debreceni kézműáru-nagykereskedőnél és itt egy alkalommal a rábizott csomagok közül a postán az egyiket Márkus a saját címére adta fel és a mostani értékben 7 milliós csomag tartalmát elkötöve vetélt.

A másik ügynek, amiért a tudósításunk elején felsorakoztatott nevek a vádlottak padjára kerültek, Márkus volt a kezdeményezője.

Ugyanis Márkus Miklós a vádirat szerint 1924 februárjában déli 12 órakor álkules segítségével Kovács Lajossal együtt betört a debreceni Iparbank palotájában levő Grosz és Domán-féle kézműáru-nagykereskedésbe és onnan glott és krepp, meg egyéb női vászonárut vittek el 14 millió korona értékben. Ezt az árut 5 millió koronáért adták el Fried Mórnak Nyír egyháznál, aki ebből az áruból bizonyos mennyiséget tovább adott el Grünfeld Arminnak és Grünfeld Arminné demecseri lakosoknak a nyíregyházi heti vásáron. Fried Jenő — a Mór öccse — visoznt tudott az egész dologról s ezért öt bünpártolás, a Grünfeld-házaspárt

orgazdaság, illetve tulajdon elleni vétség, Fried Mór orgazdaság, Kovács Lajost lopás, Márkus Miklóst szintén lopás és — külön — sikasztás büntette miatt állították a törvényszék elé.

A főtárgyalás tegnap délután 4 órakor vette kezdetét, melynek során a Nyíregyházáról átszállított Márkus Gerő Miklós beismerte, hogy a csomagot elsikasztotta, tovább elismerte a Grosz-féle üzletbe való betörést, azonban tagadta, hogy azt Kovács Gyulával együtt követte volna el. Kovátsal csak Nyíregyházán találkozott s nála aludt. Kováts mutatta őt be Fried Mórnak. Márkus azt mondta Friednek, hogy a holmi csempezsáru.

A szintén Nyíregyházáról áthozott Kováts Gyula fegyenc Márkussal egyöntetű vallomást tett. Fried Mór előadta, hogy ő nem tudott az áru lopott voltáról.

Nagy derűtség közt mondotta el továbbá, hogy azért szokta használni a hangzatos Liptay Károly álnevet, nehogy azt higgyék, hogy izraelita, holott az.

Grünwald Armin vallomásának során kijelentette, hogy ő nem is sejtette, hogy lopott árut vásárol, különben is neki nem kell tudnia, hogy a holmi lopott.

Grünwald Arminné nem vett részt az üzletkötésben.

Fried Jenőnek nyitott üzlete van Nyíregyházán, főben fel szokták kérni csomagmegőrzésre, nem tudhatta, hogy mi van a vásárokrá járó fiúve csomagjában, amit megőrzés végett vett át.

A vádlottak kihallgatása után az ügyész elejtette Grünwald Arminnéval és Fried Jenővel szemben a vádat, Kováts Gyulánál pedig bünpártolásra módosította a vádat.

Az elnök ezután elrendelte a hatalmas bűnjelcsomag kibontását, dacára annak, hogy a kihallgatott Grosz nagykereskedő vallomása szerint az ellopott holminak még egynegyedrésze sincs a bűnjelkek között: egy egész női divatáruház került a törvényszék bűnjelasztalára, új, azonban összegyűrött állapotban.

Nagy derűtséget keltett az a körülmény, hogy Grünwald Arminné helytel kínálta a sokáig állva beszélő Grosz nagykereskedőt, aki természetesen nem volt hajlandó a szíves invitálásnak eleget tenni.

Grosz nagykereskedő egyébként csak kárának megtérítését kérte, Márkus Gerő Miklós megbüntetésétől eltekintett.

Vele szemben Bernfeld Ernő nagykereskedő szigorú büntetést és kára megtérítését kérte.

A vád- és védbeszédet elhangzása után esti 7 órakor hirdette ki a törvényszék ítéletét, amely szerint Márkus Gerő Miklóst lopásért és sikasztásért összbüntetés-

ként 1 évi és 6 hónapi börtönre, 5 évi hivatalvesztésre és 11 millió 800 ezer korona kártérítésre ítélte. A többi vádlottat felmentette a bíróság.

Az ügyész felelősségében Kováts Gyula és Fried Mór megbüntetését kívánja. A vádlottak bele nyugodtak az ítéletbe s így Kováts Gyula és Fried Mór kivételével a törvényszék ítélete jogerős.

— *Esti kereskedelmi szaktanfolyam.* Az esti kereskedelmi szaktanfolyamra beiratkozni 18-án és 19-én, délután 3-5 óráig lehet, a női felső kereskedelmi iskola igazgatói irodájában (Kálvin-tér 2). A beíráskor 500.000 korona félelvi tandíj fizetendő. Az igazgatóság.

— *Debrecen városa a Magyar Meteorológiai Társaság tagja.* A Magyar Meteorológiai Társaság megkeresést intézett a városhoz, hogy lépjen be alapítótagul 100 aranykorona lefizetése mellett. Ezenkívül azt is kérték, hogy Debrecen irassa meg éghajlati monográfiáját és erre 200-400 aranykoronás pályadíjat tűzzön ki. Az ügyet Zöld József gazdasági tanácsnok ismertette a jog- és pénzügyi bizottsággal, amely úgy határozott, hogy belép a társaság tagjai sorába, azonban a meteorológiai monográfiát nem iratja meg.

— *Hentesmesterek figyelmébe!* — Felhívom a hentes szakosztály tagjait, hogy folyó hó 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor, a Vásárpénztár előtt gyülekezni sziveskedjenek. — Tárgy: az igazgatóság bemutatja a vásárpénztárt és ismerteti a vásárpénztár ügymenetét és az eladás módjait. Az elnökség.

— *Rendőri hírek.* Kródy Gyula, Miszti István és Fekete Gyula debreceni lakosok ellen a rendőrség botrányos részegség miatt eljárást indított. — Varga Sándorné és Kurucz Andrásné konyári asszonyok lefőlözött tejet árultak a piacon. Árújukat elkobozták, az asszonyokat pedig 400-400 ezer korona pénzbírságra ítélte a kihágási bíró.

— *Az életunt várrónó.* A Debrecen tegnapi számában már megírtuk, hogy Mogyoróssy Esztert súlyos mérgezés; tünetek között, eszméletlen állapotban találták meg a lakásán. A mentők kiszállították a belgyógyászati klinikára. Ott gondos ápolás alá vették s már tegnapra eszméletét is visszanyerte. Tegnap a délelőtti folyamán dr Elek Ferenc rendőrfogalmazó kiment a klinikára, a leány kihallgatása céljából. A leány elmondta, hogy várrónó és nagy nyomorban élt. Nyomora annyira elkeserítette, hogy e feletti bánatában akart meghalni. Mogyoróssy Eszter állapota erősen javul. Azt még nem lehetett megállapítani, hogyan került hozzá a gyilkos mérreg.

— *Halálozások.* A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán az alábbi halálozásokat jelentették be: özv. Tóth Józsefné Polenta Mária rk. 62 éves Vigkedvü Mihály-utca 27. — Grácsir György rk. 33 éves, Lónyai-u. 14. — Horváth Miklósné Tibai Zsuzsanna ref. 68 éves, Jánosi-utca 46. — Szilágyi Margit ref. 2 éves, Kismacs 65. — Váji Istvánné Nagy Róza rk. 40 éves, Nagyvíván. — Váji János rk. 1 napos, Vesselényitér 1. — Scháger Károly rk. 65 éves, Arany János-utca 61. — Nagy Bálintné Szilágyi Zsuzsanna ref. 62 éves, Vértés. — Szabó Géza rk. 16 napos, Csillag-utca 79. — özv. Nagy Jánosné Harsányi Sára ref. 75 éves, Csapó-utca 23.

Fővárosi név szerint átalakították a

Pannonia éttermét

ahol esküvői lakomák és társas vacsorák jutányosan megrendelhetők.

Ebéd és vacsora abona étlap szerint 40.000 korona.

Friss csapolás! Pompás fajborok!

Tulajdonos: DIOSY ÁRPÁD, Piac-utca 42. szám

Telefon: 14-11. szám.

Megkezdik a vásárcsarnok előkészítési munkáját

Zöld József tanácsnok, a gazdasági ügyosztály vezetője a tegnapi tanácsülésen javaslatot terjesztett be a vásárcsarnok létesítése ügyében. Azt indítványozza, hogy a városgazdai hivatal helyére építsék majd fel a vállalkozók a vásárcsarnokot. A városgazdai hivatalt és az istállót vagy a Rákóczy, vagy a Bethlen utcára helyezik. A tanács elfogadta a javaslatot és így az előkészítő munkálatok ezen az alapon indulnak meg.

— **Felhívás az iparosokhoz!** Fel hívja az Ipartestület mindazokat az iparosokat, akik a múlt évi forgalmi adójukat megfellebbezték, de a fellebbezésük még elintézés nem nyert, hogy összeírásuk végett a rendelkezésükre álló adatok kal együtt sürgősen, de legkésőbb f. hó 19-én délig az Ipartestület hivatalában személyesen, saát érdeklükben jelentkezzenek. — Ipartestület.

— **80 millió ügyvédi honorárium — egyelőre a papíron.** Emlékeztetes, hogy a notórius bűnöző Rácz Kálmán, aki megölte P. Tóth János államrendőrségi detektívét, a debreceni törvényszék halálra ítélte. Az ítéletet azonban nem hajtották végre, mert a Kuria a debreceni Ítéltáblával egyetértően Rácz Kálmán büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át. Rácz Kálmán, aki most a szegedi Csillag-börtönben ül, dr. Aczél Jenő volt a védőügyvédje, aki nemrég kuriózumképen beadványt adott be a törvényszékhez, amelyben védői díjának megállapítását kérte. **A törvényszék 80 millió koronában állapította meg dr. Aczél Jenő védői díját.** Most már csak az a baj, hogy ez a honorárium illuzóris és több mint valószínű, hogy az is marad, ha csak a teljesen szegény Rácz Kálmánnak nem jelentkezik valamilyen amerikai nagybácsija — milliárdos örök ség alakjában.

— **Két öngyilkosság.** Oláh Sándor hajduszoboszlói 31 éves földmives már régebbi idő óta vadházasságban él Bartócz Mária ottani egyszerűbb munkásnővel. Megbecsülték egymást ezideig és dolgoztak. Az utóbbi időben azonban Oláh sehogyszem tudott munkához jutni s a legnagyobb nyomorba került. Bartócz Mária aztán annyira elkeseredett, hogy valami csekélység miatt feljelentette Oláh Sándort. Meg is idézték a rendőrségre Oláh Sándort, azonban kihallgatása után szabadon engedték. Ez, továbbá nagy nyomoruk olyan hatással volt a szerencsétlen földmivesre, hogy efeletti elkeseredésében tegnapelőtt este marólugot vett be. A szerencsétlen embert eszméletlen állapotban találták meg. Azonnal orvost hívtak hozzá, aki első segítségben részesítette. Állapota válságos. Életben maradásához semmi remény. — Szabó Sándor hajdusámsóni lakos tegnap reggel kiment udvarukon levő istállójába, ahol egy kötélen felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Teiténnek oka ismeretlen. Az öngyilkosságot bejelentették a debreceni kir. ügyészségnek, ahol a temetési engedélyt megadták.

— **Kissé zavaros lesz a víz.** Ertesítjük vízfogyasztó közönségünket, hogy f. hó 18-tól kezdve október hó 4-ig vízhálózatunkon a csövek tisztítási munkálatait fogjuk végezni. Ezen munkálatok miatt helyenként kissé zavaros lesz a víz, miért is kérjük a közönség szíves elnézését. — Vil. Vállalat.

160 millió korona sikkasztott pénzt tőzsdézt el a hajduszoboszlói volt állomásfőnök

A debreceni törvényszék nyolc havi börtönre ítélte

Gavallér Károly hajduszoboszlói állomásfőnök 1924 tavaszán, amikor utolsó mérget tombolta ki a tőzsdekrach, 160 millió koronát sikkasztott az állomás pénztárából, abban a hiszemben, hogy a sikkasztott pénzen vásárolt 30 Ganz-Danubius részvény gazdag emberre fogja tenni egyesapásra.

A két gyermekes családapája azonban elszámította magát, mert a papírok estek, folyton csak estek s az ilyenirányú pénzügyi megrendülésekhez nem szokott ember egyik balvégzetű manővert a másik után csinálta, ugyanarra, hogy az elszikkasztott pénz lassanként eluszott.

Az utolsó reménytelen papírvásárlás után a magáról megfélekedett állomásfőnök feljebbvalóit figyelmessé tette Gavallér Károly ideges és zavart magaviselete, hivatali rovanosolást rendeltek el, melynek eredményeként Gavallér

Károlyt elbocsátották a vasut szolgálatából s megtették ellene a bünvádi feljelentést.

Gavallér Károly kínos szenzációja ügyét tegnap délelőtt tárgyalta a debreceni törvényszék Lakatos tanácsa.

Gavallér Károly töredelmesen bevalotta bűneit s mentségére azt hozta fel, hogy azért kellett a pénz, illetve azért akart meggazdagodni, mert fizetéséből sehogyszem tellett hét gyermekének el-tartására.

A törvényszék a vád- és védbeszéd elhangzása után a nyomatékos enyhítőkörülmény figyelembevételével hivatali sikkasztásért **8 havi börtönre ítélte Gavallér Károlyt.** Fellebbezés hiányában az ítélet jogerős. A magáról megfélekedett szerencsétlen tisztviselő november elsejéig halasztást kapott az ügyésztől és ennek letelte után kezd meg büntetésének kitöltését.

Két évi fegyházra ítéltek a nádudvari gazdagylkos bérest

Megölte a gazdáját egy darab kenyér miatt

Böszörményi László, 32 éves béres a Nádudvar melletti Mária tanyán 1925 július 3-án este összeveszett a gazdájával, Czibere Mártonnal s azt kaszával annyira összevagdosta, hogy az másnapra, a kapott súlyos sebek következtében meghalt.

Böszörményi Lászlót a tanyabeliek megkötözték s átadták a csendőrségnek, amely beszállította a gyilkost a debreceni ügyészség fegyházába.

Tegnap délután tartotta meg ebben az ügyben a főtárgyalást a debreceni törvényszék Lakatos tanácsa.

A vádlott elmondta, hogy Czibere Márton állandóan szigorú volt hozzá s akkor este, mikor a gyilkosság történt, a gazda sajnálta tőle azt a kenyeret, amire ő becsülettel rászolgált; így kezdődött a civódás, a mely ugy fajult egészen a gyilkosságig, hogy a gazda egy doronggal ráütött; ő erre dühében kézbe ragadta a kaszát és össze-vissza vagdosta munkaadóját, aki előle a szobába menekült. Ide már nem ment utána, hanem lefeküdt az istállóban; ide jött be a gazda veje; megkötözték és csunyán elverték. Nem érzi magát bűnösnek.

A törvényszéki orvosszakértő szerint Böszörményi elmeállapota normális, azonban hirtelen haragu és korlátolt s mint ilyen beszámítás alá esik.

A délutáni tárgyalás folyamán Nagy László tanu, aki jelen volt a gyilkosság elkövetésénél, előadta, hogy a béres az asztalnál civódott össze a gazdájával, majd csak jóval

később hallott kiáltásokat; ekkor sebesítette meg Böszörményi a gazdáját, aki nagy nehezen a szobába vándorolt, ahol a családtagok bekötözték.

Nagy László véleménye szerint Böszörményi olyan ember, hogy „megfordult annak többször az esze keréke” — ez tanyai nyelven beszámíthatatlanságot jelent.

A tanuként kihallgatott családtagok azt vallották, hogy a haldokló családfe nem beszélt arról, hogy ő ütötte volna meg először egy doronggal Böszörményit. Viszont a családtagok állomásából kitént az is, miszerint a család nem a legközelebbi orvost hívta, ez pedig elvérzési esetben igen fontos körülmény.

Leiter János tanu — Czibere Márton veje — ugy vélekedett, hogy Böszörményi „olyan okos, politikus ember, hogy nem lehet kibeszélni”.

A másodsor is kihallgatott Nagy László tanu szerint Czibere Márton igen jó gazda volt, azt azonban elismerte, hogy látta egy alkalommal, hogy Czibere ostarával Böszörményi feje felé csapott.

A vád- és védbeszéd elhangzása után a törvényszék Böszörményi Lászlót felindulásban elkövetett, hallált okozó súlyos testisértés miatt **2 évi fegyházra ítélte,** melyből két hónapot kitöltőnek vett. Az ítélet jogerős.

A „Debreczen”
teljesen szívesen 789.

Szereti a jó Cipőket? és tartós

keresse fel azonnal a

Glück

cipőnagyáruházát

Debrecen
Piac-u. 9.

(„Bika”-szállé mellett)

fiu- és leányiskolai cipők, gumi talpu torna cipők, férfi és női comode cipők, gyermek, fekete és barna egész cipőkben, hárisnyákban óriási választék. —

olcsó, szolid árak.

ahol:

Női egész fűzős lackkaplia	225	ezer K és feljebb
Női egész fűzős fr. forma	275	" " " "
Női chevro télfűzős amerikai	230	" " " "
Női chevro féli, divatspangnis	250	" " " "
Férfi box amerikai, fűzős	285	" " " "
Férfi chevro vagy box francia forma.	345	" " " "
Férfi barna bagaria, egész	360	" " " "
Férfi bagaria, egész	375	" " " "
Férfi duplatalpu, fekete	395	" " " "
Férfi duplatalpu, barna	425	" " " "

— **Születések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán az alábbi születéseket jelentették be: Sinka András raktári munkás, fiu András, — Rácz Lajos cipészmeister, fia halva született, — Kovács Sándor vonat-kísérő, fia halva született, — Váji István npsz., fiu János, — Schvare Sándor máv. munkás, fiu Sándor József, — Gál András gépész, fiu Tibor, — Nagy Erzsébet, szolgáló, fiu Béla, — Gebei Eszter cseléd, fiu Sándor.

— **Az állami kölesön tartozásokat 30-ig be kell fizetni.** A m. kir. Pénzügyminisztérium 116631—VII a. 1925. számú rendelete alapján felhívja a városi adóhivatal az adózókat, hogy állami kölesön tartozásukat legkésőbb folyó évi szeptember hó 30. napjáig teljesen egyenlítsék ki, mert azok, akik tartozásukat szeptember hó végéig teljesen kiegyenlítik, a kötvényeket november hó folyamán már megfogják kapni, míg ellenben azok a felek, akik tartozásukat szeptember 30-ika után egyenlítik ki, a kötvényeket csak 1926. évi február havában, esetleg még későbbben fogják megkapni. — Városi adóhivatal. tal.

— **A Homokkerti ref. Olvasó-Egylet** e hó 20-ikán vasárnap táncal egybekötött műkedvelő-előadást tart az egyesület helyiségében, hol Szilágyi József „Jegykedő” című népszínműve kerül bemutatásra. A darabban a következők szerepelnek: Gaál Márton, Török Leuka, Erdei Rózsika, Molnár József, Czauhi Adolf, Czauht Adolfné, Szilágyi József, Rácz István, Török Eszterke, Szálkai András, Pataki János, Kerekes Béla, Fajth Béla, Millinghoffer Ferenc, Némethi János, Kapitány, Szabó Lajos, Szálkai András, Pataki János, Török Alice. — Az előadás kezdete délután 4 órakor. A tánc kezdete fél 8 órakor, vége hajnali 4 órakor. Belépődíj az előadásra és táncra külön-külön 12.000 korona. Felülfizetéseket az egyesület kulturális alapja javára köszönettel fogad.

— **Mit hirdet ma az Ingóságközvetítő?** (Kálvin-tér 19., ref. egyházi bérpalota a Fűvészkert-utca felé vezető elszén. Telefon: 11—99.) Ha bár mit eladni akar csak az Ingóságközvetítőhöz fordulhat. — Elfogadunk megbízást egész lakás, iroda, üzleti berendezések, hagyatékok eladására és beraktározására. Páratlan általami vételek: Meteor gyártmányu, hat lőerős, garantált üzempépes eséplő-garnitúra és hat lőerős petroleum-motor, külön is, a legújtanosabb áron eladó. A petroleum-motor gézfavágó hajtására is igen alkalmas. Iskolahedgedük, iskolatáskák, gyermekjátékok, könyvtáraknak való könyvek, könyvsorozatok, női kézimunkák, vitrinek, antikvitások; órákat és mindenféle ingóságokat. Keresünk megvételre: betegtolókoesikat, kályhákat, férfi és női télikabátokat, ezüst és majolika dísztárgyakat, íróasztalokat, butorokat, varrógépeket és mindenféle ingóságokat. Az amerikai Underwood írógépek Debreczenben kizárólag az Ingóságközvetítőnél rendelhetők meg, részletfizetésre is. Ha bármit venni vagy eladni akar, mindenké elött jöjjön el az Ingóságközvetítőbe. Milliókat spórolhat meg és mindent egy helyen beszerezhet, ha itt vásárol.

x **Szepessy Ferenc tánciskolájában** hétfőn, 21-én, kereskedők és iparosok részére, este 8 órakor új tánc-tanfolyam veszi kezdetét: Simonffy utca 1-c.

x **A Modern Kabaré éttermében** egész éjjel hablevés, dísznőcsülökkel és füstölt kolbásszal

Sport

Megváltott a válogatott csapat összeállítása.

Csütörtök délután trialmérkőzést tartott az ideiglenesen összeállított válogatott csapat. Ellenfele egy DKASE-DEAC kombinált volt. A válogatott csapatba kombinált játékosok azonban nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket és így meg kellett változtatni a csapatösszeállítást. — Különösen Varga (MTK-NyKISE) keltett nagy csalódást, aki sem a mezőnyben, sem a kapu előtt nem felelt meg. Klein, a BUSE hátvédje szorgalmas ugyan, de sem szerelése, sem rugásai nem sikerültek. Benkey formán kívül van, Megyery viszont nem jelent meg a triálon. — Ezzel szemben meglepetés volt Fried II. nagy formája, aki ugy látszik mindig a válogatott mérkőzéseken talál magára. Farkas brillírozott, Kántor gyorsaságával és szép szereléseivel tűnt ki. Horváth II. lassu volt. A mezőnyből három futballista emelkedett ki pompás formájával, Vampetich, Fejér és Molnár, akiknek szerelése elé bizalommal nézhet mindenki.

A trialon mutatott formák alapján dr Kupinszky Sándor kerületi kapitány a következő végleges csapatot állította össze:

Farkas (DVSC)	
Molnár (DVSC)	Fried II. (DKASE)
Kántor (DVSC)	Fejér (DTE)
	Baik (DKASE)
Ertinger (BUSE)	Vampetich (DVSC)
Poloneczky II (DVSC)	Guttman (NyTVE)
	Mertin (DVSC)

Tartalékok: Hübner, Megyery, Ökrös.

A válogatott mérkőzés jegyet elővételben a Kossuth-utca sarkán levő Szabó-féle hirdető-elárúsító üzletben kaphatók.

Büntet a fegyelmű.

A labdarúgó kerület fegyelmi-bizottsága csütörtökön este tárgyalta a heves lefolyású DTE-DKASE mérkőzésen kiállított játékosok ügyét. A fegyelmi bizottság Fried I-et (DKASE) felmentette, Szlamet (DTE) egy hétre, Gált (DKASE) két hétre, míg Urbanovicsot (DTE) három hónapra tiltotta el a játéktól.

Bíróküldés.

A bíróküldő bizottság a vasárnapi mérkőzésekre a következő bírókat jelölte ki:

Budapest IB válogatott—Kelet-magyarországi, bíró: Hajdu Jenő. Határbírók: Szántó Zoltán és Havas.

DMTE—D. Postás, bíró: Ráduly Endre. Határbírók: Szentkirályi, Kelemen.

Püspökladányi Máv.—Karcagi Move, bíró: Pauló István.

KTE—Nyiregyházi Postás, bíró: Szabó Kálmán.

Nyiregyházi MTE—KISE, bíró: Pöldes.

Részletfizetésre
új és használt
kerékpárokat
hitelképes egyének vásárolhatnak heti és havi törlesztésre
Szabó műszerész, Magos-u. 25.
Felelős szerkesztő: Pálffy József.
Nyomatott a Tiszántúli Hírlap r. t. könyv- és lapkiadó-vállalat nyomdájában.

A „Kőudvar“ visszacsatolásának ügye a jog- és pénzügyi-bizottság előtt

Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy a juhtartó gazdák kéri, hogy a Kőudvar néven ismert legelőt a Hortobágyhoz csatolják vissza. Ez a 360 holdas terület a Hortobágy legkeletibb végén van, 1918 óta külön hasznabérbe adják. A gazdák arra hivatkoznak, hogy a juhtenyésztés fejlődése következtében ez a terület kicsi.

Zöld József gazdasági tanácsnok a jog- és pénzügyi bizottságban azt javasolta, hogy a kérdést vegyék le napirendről, mert ez így nem intézhető el, mivel a várost veszteségek érnék.

Ekly bizottsági tag a kisjuhtenyésztők érdekében szólal fel. A juhtenyésztés annyira fejlődött, hogy két gazdaságot is felállítottak.

Jóna István szólalt fel Ekly után: Előre bocsátom, hogy nekem egyetlen egy juhomban sincs,

sem a Hortobágyon, sem másutt.

Ekly: Nekem van hetven darab, de nem a Hortobágyon legel.

Magoss György: Hanem a tilosban, az erdőben.

Jóna: Jöndulatot kér azok iránt, akik ezt a kérelmet beadták. Ilyen kérdésnél rideg üzleti szempont nem lehet irányadó.

Zöld József tanácsnok a felszólalásokra válaszolva kijelenti, hogy a kérdés megoldásának az a módja, hogy a többi legelőt kell kibővíteni a juhlegelő javára. Ha ezt a területet a Hortobágyhoz csatolják, a város nem kap érte legelő bért.

A bizottság végül Ekly javaslatára úgy határozott, hogy a kérdést ebben a formájában leveszi a napirendről és tárgyalásba bocsátja a juhtartókkal a legelőbér megfizetése tárgyában.

A Vulkan téglagyárat

a jog és pénzügyi-bizottság sem javasolja megvételre

A Vulkan Téglagyár, arra való hivatkozással, hogy a városnak nagyobb szabású építkezési programja van és hogy a részvénytársaság el akarja adni a gyártelepet, azt az ajánlatot teszi a városnak, hogy 2500 millió koronáért vegye azt meg és ha a szerződés megkötésekor a városnak nem állana módjában megfizetni a vételárat, hajlandók a legelő-

nyösebb fizetési módokat felajánlani. A Nemzeti Bank kamatlábának térítése mellett másfél év alatt történő lefizetésre is eladnák a gyárat.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén úgy határozott, hogy ez idő szerinti ezzel a kérdéssel nem lehet foglalkozni, ezért levették a napirendről.

Színház

A Csokonai színház műsorai:

Szept. 18.: „Dolly“. D) bérlet.
Szept. 19.: „Dolly“. Bérletszünet.
Szept. 20.: Délután fél 4 órakor: „Maricza grófnő“. Operette. Mérsékelt helyárak. — Este 8 órakor: „Dolly“. Operette. Bérletszünet.
Szept. 21.: „Dolly“. A) bérlet.

Színházi iroda jelentése.

Fokozódó érdeklődés és siker mellett kerül színre esténként a gyönyörű zenéjű, mulatságos „Dolly“ világláger operette. A közönség nem győzi újratátni a fülbe-mászó ének- és beszorkányos táncszámokat. A szereplők egytől-egyig fővárosi nivót produkálnak és nagyszerű hatást vált ki a Remete Géza főrendező által kiválóan fegyelmezett és szép női kar.

D) bérletben ma pénteken Szegő Lilly játsza Miezit és Szigeti Jenő Czikli őfenségét.

Mérsékelt helyárakkal vasárnap délután Maricza grófnő Timár Ilával a cimszerepben.

VALZER magánintézmény
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 51.

ELŐKESZÍT: középiskolai, összevont magánviszákra, érettségire, vidékieket is. Tiszviselőknék nagy kedvezmény.

Diák sapkák

minden iskolához
Levente sapkák minden színben kaphatók
Szabó János üzletében, rel. püspöki palota, a Napvillanymal szemben.

TOZSDE

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén az irányzat roszban és tengeriben szilárd. Egyebekben tartott.

Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki buza 382.5, egyéb 367.5—72.5, 77-es tiszavidéki 380—382.5, egyéb 372—377.5, 78-as tiszavidéki 382—385.5, egyéb 377.5—378, 79-es tiszavidéki 385—387.5, egyéb 380—382.5, sörárpa 320—360, korpá 175—180, rozs 270—275, tengeri 282.5—287.5, repee 595—605.

Zürichi zárlaton

Páris 2435, London 2511 és fél, Prága 1525, Varsó 88, Budapest 72.65, Belgrád 922.5, Bukarest 255.

Ferencvárosi sertsévszár.
19—22, közép 22—23.5, nehéz 19—22, közép 22—23.5, nehéz 24—25.

Arverési hirdetésny.

Elővezetés 1925. szeptembe 25-én délelőtti 11 órakor Debreczenben Csekesz uccá 4. szám alatt 17,391,000 koronára becsült pipákat, pipaszegvet, villanymotort, pipanyomó-gépet stb.

Rosner Imre
bir. végrehajtó.

Hortobágy Múmalom

R-T. Izzlerakatal:
Hunad-ucca 12. Telefon 900
Csapó-ucca 6. Telefon 915
Árpád-ter 10. Telefon 1515
Böszörményi-ut 1. Telefon 179

Liszt, korpá, tengeri, tengeridara, árpa árpadara élesztő és só eladás.

Legelőjobb
Legtiszább
Legtakarékosabb

egyenletes fűtés
csak gázyári

kokszzsal

érhető el.

Ne vegyen drága külföldi árut, tegyen próbarendelést a

gázgyárban

1 mázsa ára 75.000 korona —
Házhoz szállítás 4.000 korona és
a forgalmi adó — 100 mázsdán
felül nagy árengedmény.

Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON SZAM: 74.

Kiburkolás

teragott és teragatlan természetű, valamint téglával és betonjal jutányosan válat

Bartha István és Társai

közvetemsterek

Debreczen, Ispoldáy-n. 3/b

Telefon 7-55.

WELLS NAGYVILAG TORTENETE

MAGYARUL

1000 száz
illusztrációval, tér-
kép- és grafikonmelléklettel

A ma legjelentősebb írói alkotása, történelem a XX. század szemzőgéből nézve a XX. század embere számára.

Világsiker. Az angol és német kiadás millió példányban kelt el. A lexikon-riaku, 640 oldalas, egész vászonkötésű könyv ára 665,000 korona

Előzetes megrendelés esetén csak 441,000 K, mely összeg május hóti kezdődőleg havi 83,000 K-ás részletekben törleszthető.

Előfizetéseket elfogad bármely könyvkereskedés vagy a kiadó (Budapest, VII. kerület, Ilka ucca 31. szám.)

Kérjen ismertetőt!

GENIUS KIADÁS

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a *Debrecen, Debreceni Független Ujság, Hajdúföld* vagy a *Tiszántuli Hírlap* kiadóhivatalában, vagy a Csáthy Ferenc r. t. (Piac utca 8.), vagy a Hegedűs és Sándor r. t. (Piac-utca 34.), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vastagbetűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 7-88. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Ablakok — minden nagyságban kaphatók — Ablakgyár, Blattner, Sziv-u. 14.

Női modell kalapok jutányosan szerezhetők be Jungreisnál. — Arany János-u. 37. F353

Fajborok kis és nagyban. Téli alma előjegyezhető. Arany János-u. 30. sz. H202

Fehér és színes file kalapok kaphatók 110.000 kor., bársony kalapok, valamint átalakítások olcsón készülnek. Matta Anna, Csemete-utca 10. 402

Uj zongorák! Wirth, Stingl és más gyártmányuak előnyös áron és fizetési feltételek mellett kaphatók, ugyancsak hegedűk, vonók, tokok, hangszeralkatrészek és mindenféle hurok nagy választékban beszerezhetők. Szendrő, Batthyányi-utca 22. H222

Óbor, erősen bakáros házi bor literenként csak 12.000 K kapható — mindennap. Poroszlai-ut 53. 431

Varrógépet alaposan javít első debreceni műszerész, új varrógépek nagy raktára. Keszler A. — Széchenyi-utca 1. 9a

Tanítványt vállalt egyetemi hallgató. Cim a kollégiumi kapusnál. H251

Hordóskáposzta, idei, apró és hasáb, 1 kg. 3 ezer korona. Boruzsnál, Rakovszky-u. 21. Ugyanott üzletajtó rolóval eladó. 473

Selyemfestés és bórdomborítás dícsőrt készül Csapó-u. 33. Munkanesternőnél (udvarban jobbra) 468

Írógép-szalagok, primák 20.000 koronától Ardónánál, Simonffy 2. Telefon 13-53. Tucatvételnél 10 százalékos engedmény. F285

LAKÁS, ÜZLET

Butorozott egy szoba, konyhát kerek. Cim a kiadóba kérek. 8a

Butorozott nagy szoba két ur részére berendezve, karkettes villanyvilágítással kiadó. Azonnal vagy októbertől. József kir. herceg-utca 35. I. em. balra. Hegedűs. 259

Kiadó szépen butorozott szoba 2 szobának. Cserepes-utca 5. F280

Kiadó kétszoba, konyha, külön udvar, lelépéssel. Cim a kiadóban. 453

Kétszobás utcai lakás, mellékhelyiségekkel átadó. Cim a kiadóban. H253

Szerény egyszobás lakást keresek sürgősen, kisebb lelépést fizetek. — Cim Czabán fűszerkereskedőnél — Czegléd-utca 22. H241

Kiadó lakás, kényszerlakásként is igénybe vehető. Csapó 17., ügyvédi iroda. 474

Egy csinos butorozott szoba kiadó. Nap-utca 11. sz., ajtó 4. 471

Különbejárati utcai butorozott szoba kiadó. Honvéd-utca 9—K 463

Csinosan butorozott különbejárati szoba, esetleg ebédkosztál, október 1-re kiadó. Pilitzer, Péterfia-u. 39., középépület. F288

Központon italmérés vagy az üzlethelyiség átadó. Cim a kiadóban. H261

Kiadó különbejárati butorozott szoba két jobb fiatalembernek. — Eötvös-utca 59. F292

Kétszoba, konyhás lakást, belterületen, lelépéssel keresek. — Dr. Brüll, Piac-utca 26. F293

Két iskolás gyermek teljesellátásra elvállaltatik. Ugyanott butorozott szoba egyetemi hallgatók részére kiadó. Vigkedvü 14. F287

Egy jólmenő fűszerüzlet, két szobás lakással és berendezésekkel eladó. Cim a kiadóban. 465

ÁLLÁST KAP

Intelligens német nevelő két gyermekhez felvétetik. — Frank Arany János-utca 39. H239

Havi fizetéssel modelt felvesz a Művészház. Jelenkezés egytől háromig Vigkedvü-utca 11. 448

Fiatal jó kézimunkást azonnal felvesz Lipták uriszabó, Csapó-u. 99. 470

Fodrászegéd, kisegítőnek felvétetik. Telegi-utca 92. sz. Dianiska. 466

Szövőmunkások vagy munkások felvétetnek, „Pátria” Textilgyár, Széchenyi-utca 42. F294

Kohn Helén kalapszalonzóban kézilány és tanuló felvétetik. Piac-utca 79. F295

Férfi szabósághoz, kismunkára kézimunkás azonnal felvétetik. — Csillag-utca 88. F290

ÁLLÁST KERES

Perfekt gyors- és gépirónó, nagy gyakorlatú, állást keres. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre a Független Ujság kiadóhivatalába. F286

Urindó, 14 éves magasabb irodai gyakorlatlalt délelőtti órákra banknál, műszaki vállalatnál állást keres. Cim a kiadóban. H262

Egy jobb leány pénztárnoknői állást keres azonnalra. Cim a kiadóban. 447

ELADÁS

Eladó csipkés ágynemű, 1 paplan lepedő, 2 párnahaj és 1 kapric. Libakert-u. 21. 5a

5 lóerős eséplőgarnitúra felrészre felszereléssel, elevátorral 15 millióért eadó. Arany János-utca 37. H241

Egy szobás lakást keresek lelépéssel. Ajánlatokat „Kis lakás” címen kérek.

Emeletes ház eladó a központon, Nagytemplom közvetlen közelében. Ertekezhetni dr. Mőnes Lajos ügyvéd irodájában, Fűvészkert-utca 14

Gőzmagánjáró 6-os eséplőgarnitúra kedvező fizetési feltételekkel eladó és egy négy személyes fordautó, egy ötszemélyes Mercedes — Erzsébet-u. 20. H257

Hordó, elsőrendű, használt tölgy-fahordók, 35 hektoliter töltőképes, jutányosan eladó. Tőcs-kert, Margit utca 8. F298

József-ut 42. számú saroktelek. — Ertekezni Balognál, Kossuth-utca 22. 475

Eladó egy taposókád, egy szőlődaráló, Czegléd-u. 16. H264

Eladó egy nagy, 3 kis perzsaszőnyeg. Czegléd-utca 16. H265

Ujfehértó határában egy 200 holdas prima birtok átadó. Cim a kiadóban. H263

Eladó Salétrom-utca 20. számú üres telek. Ertekezhetni lehet 22. sz. alatt. F291

VEGYES

Tengerigörét és nádat megvételre keresek. Jóna János, Nyil-utca 34. 455

Piacon két szép szoba, ellátással vagy anélkül kiadó. Irodának, rendelőknek különösen alkalmas. Cim a kiadóban. 454

Varrni, szabni tanítók urilányokat. Jutányosan vállalkó bármit. Veress-varroda, Kölcsey 3. 461

Tűzifa és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi tűzifa behozatalinál. Fördő-u. 2. Telefon 10-93. 12-a

Tisztviselők figyelmébe

a legdivatosabb angol és francia

ruhák varrása.

Kosztüm	250 ezer K-tól
Téli kabát	300 " "
Szővetruha	120 " "
Selyemruha	150 " "

Szepessy Zsófia

Pacsirta ucca 54. szám.

Nyugdíjasok, B-listások, állástkeresők, úgy urak, mint hölgyek kik nagy ismeretséggel rendelkeznek, jól jövedelmező mellékkeresetre tehetnek szert, kisebb készpénz befektetéssel. — Bővebb felvilágosítást nyújt temetkezési vállalat, Kossuth utca 7-9., az udvarban. 11-a.

Felsőiskolai tanuló leányokat — kvártélyra elfogadok. Rakovszky-utca 57.

Egy husvágó tőke keresetetik. — Csapó 35. 464

Jókarban levő bélelt vaskályhát megvételre keres Emerich bazár — Konyépiacz. F289

Antik Spindl óra eladó. Nagynál, Hajó-utca 12. 435

Szoptató dajka ajánlkozik, Keres-telep, Pöltenberg-u. 3. Ugyanott gyermekkosci eladó. 477

Róza burgonyát, mákot megvételre keres Vojth fűszerkereskedő. Árpádtér 476

Uradalmi tej

hónapszámra kapható, esetleg házhoz szállítva is a

Majdusági Tejüzem-ben

Fűvészkert-u. 8. — Telefon 1206

Előfranciai karoltság

SZABÓ JOZSEF Varga-utca 11. sz., Szent Anna-utca sarok KÉSZ HENCSEREK RAKTARON

KIFOGASTALANUL

fest. - mos. - tisztít

HRABÉCZY

Széchenyi-utca 18. szám. — Telefon 323. szám.

Szoba lakkok árai

Welsz festéküzletében

Hatvan-u. 8.

„Medve lakk” 1 doboz	36.000 K
„Eibe” borostyán 1 ”	32.000 K
„Inoleum 1 ”	32.000 K
„Baba” 1 ”	26.000 K

Zománc

(Email) lakkok árai:

Marx 1 kgos doboz	36.000 K
Eibe 1 ”	36.000 K
Pacific 1 ”	32.000 K

Fél és negyed klgros dobozokban kilogrammonként drágább.

Tanuló leány

felvétetik a

Tiszántuli Hírlap

könyvnyomdájában.

Festéket

Padióakkol, branzolint, serpentin, franszt, zománclakkot és minden színű porfestéket kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat

STERN

festéküzletben Piac utca 10. Bikkval szemben.

Speciális Henné festés

Komáromi

hölgyfodrásznál. — Bika-bérbáz.

NYUGALMAZOTT FÓTISZTIVISELŐKBŐL ALAKULT

„Tűz”

FÜTŐANYAG KERESKEDELMI VALLALAT

Debrecen Káivin-tér 19. szám 1. emelet 22. ajtó.

(Püspöki palota Nagytemplom felőli oldal) Telefon 553. — Telefon 553.

89.000 K-ért

szállít házhoz egy mázsa 1. osztályú 1. minőségű luxus porosz fűtőszent kedvező fizetési feltételek mellett !!! !!!

Üzemi szén, kétszer mosott porosz kovács-szén.

Borsodi szén, eredeti bánya áron. la. teljesen száraz bükk hasáb és apított tűzifa hasonló olcsó napi áron szerezhető be.